

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC

KỶ YẾU
HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA

**50 NĂM KINH TẾ - XÃ HỘI VIỆT NAM (1975-2025):
THÀNH TỰU VÀ VẤN ĐỀ ĐẶT RA**

NHÀ XUẤT BẢN THUẬN HÓA
Huế, 2026

31	CÔNG GIÁO VÀ BẢO TỒN DI SẢN VĂN HÓA TẠI KONTUM: TIẾP CẬN NHÂN HỌC TÔN GIÁO	TS. Lê Đức Hạnh	486
32	GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI CÔNG GIÁO TẠI VIỆT NAM GIAI ĐOẠN HIỆN NAY	TS. Hoàng Thị Anh Đào	499
33	TỪ DI SẢN GIÁO DỤC KHAI PHỎNG NỬA ĐẦU THẾ KỶ XX Ở VIỆT NAM ĐẾN ĐỊNH HƯỚNG GIÁO DỤC LIÊN VĂN HÓA TRONG KỶ NGUYÊN SỐ	TS. Phạm Ngọc Bảo Liêm	516
34	50 NĂM CHUYỂN MINH CỦA GIÁO DỤC VIỆT NAM (1975-2025): THÀNH TỰU VÀ VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ GÓC NHÌN TRIẾT HỌC GIÁO DỤC	TS. Lê Thị Vinh	533
35	TỪ HỌC TẬP THU ĐỘNG ĐẾN PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC: CHUYỂN DỊCH TRIẾT LÝ GIÁO DỤC VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH HIỆN ĐẠI HÓA (1975-2025)	ThS. Nguyễn Phúc Ly Na	549
36	ĐỔI MỚI TƯ DUY GIÁO DỤC BỀN VỮNG Ở VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH THỜI ĐẠI MỚI	Trịnh Trọng Quyển Bùi Quang Khang	564
37	GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM (1975-2025)	PGS.TS. Ngô Văn Hà	
38	HỢP TÁC QUỐC TẾ VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC CỦA VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP (1996-2025): THÀNH TỰU VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA	TS. Trương Thủy Dung TS. Ninh Xuân Thao	606
39	GIÁO DỤC LỊCH SỬ VÀ TRUYỀN THỐNG YẾU NƯỚC CHO THANH THIẾU NIÊN Ở PHỤ MỸ, CÀ MAU GIAI ĐOẠN 1975-2025: TỪ KỶ ỨC CHIẾN KHU ĐẾN BÀI HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN	HVCH Đào Ngọc Thế Phạm Ngọc Bảo Liêm	624
40	THÀNH TỰU NGHIÊN CỨU VỀ THỜI NGUYÊN Ở VIỆT NAM TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2024	PGS.TS. Nguyễn Văn Đăng	640
41	CÔNG TÁC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI SẢN VĂN HÓA Ở ĐÔNG NAI GIAI ĐOẠN 1975-2025	TS. Lê Xuân Hậu	658
42	BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ CÁC DI TÍCH THÀNH LŨY CHAMPA Ở KHU VỰC BẮC ĐÉO HẢI VÂN - NAM ĐÉO NGANG	TS. Nguyễn Văn Quảng ThS. Nguyễn Chí Ngân ThS. Mai Văn Được CN. Phạm Thị Thanh Vân	673
43	50 NĂM BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HÓA DÂN GIAN HUE: THÀNH TỰU VÀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN	ThS. Nguyễn Hữu Phúc TS. Nguyễn Tuấn Bình	690
44	TIẾN TRÌNH TIẾP BIẾN VĂN HÓA TRONG ÂM NHẠC ĐẠI CHÚNG VIỆT NAM TỪ NĂM 1975 ĐẾN NĂM 2025	ThS. Trần Đình Hương	707
45	MỘT SỐ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VỀ HOẠT ĐỘNG NGOẠI GIAO CỦA CHÍNH QUYỀN VIỆT NAM CỘNG HÒA TỪ 1975 ĐẾN NAY	ThS. MCS. Nguyễn Thu Hằng	724
46	NGUỒN TƯ LIỆU BẢO CHỈ CÁCH MANG CÁC TỈNH BẮC TRUNG KỶ TRƯỚC NĂM 1945 TẠI KHO VĂN BẢN, BẢO TÀNG LỊCH SỬ QUỐC GIA VIỆT NAM - THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT	ThS. NCS. Nguyễn Thị Thủy Nhung	740

**BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ CÁC DI TÍCH THÀNH LŨY CHAMPA
Ở KHU VỰC BẮC ĐÈO HẢI VÂN - NAM ĐÈO NGANG**

TS. Nguyễn Văn Quảng

ThS. Nguyễn Chí Ngân

ThS. Mai Văn Được

CN. Phạm Thị Thanh Văn

Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Tóm tắt: Ở khu vực phía Bắc đèo Hải Vân đến phía Nam đèo Ngang hiện nay, tương ứng với địa bàn của Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên Huế trước đây (hiện nay là tỉnh Quảng Trị và thành phố Huế) còn hiện diện 09 thành lũy Champa. Các thành lũy này mang những giá trị về lịch sử, văn hóa, kinh tế - du lịch to lớn, phản ánh sự tồn tại, phát triển của vương quốc Champa từ cuối thế kỷ II đến đầu thế kỷ XIV. Tuy nhiên, việc nghiên cứu các di tích này hiện nay vẫn còn nhiều vấn đề chưa được sáng tỏ. Giá trị các di tích này vẫn chưa được khai thác đúng mức và đang đứng trước thách thức rất lớn về công tác bảo tồn và phát huy giá trị. Trong bài viết này, thông qua phương pháp điều tra thực địa, kết hợp với các phương pháp nghiên cứu liên ngành của sử học, văn hóa học, quản lý văn hóa,... chúng tôi đi sâu đánh giá thực trạng bảo tồn và phát huy giá trị các thành lũy Champa ở khu vực Nam đèo Ngang đến Bắc đèo Hải Vân từ năm 2001 đến trước ngày 01/01/2025, từ đó đề xuất các giải pháp nhằm bảo tồn và phát huy giá trị tốt hơn các di sản thành lũy Champa ở khu vực này.

Từ khóa: bảo tồn, Champa, phát huy, thành lũy

ĐẶT VẤN ĐỀ

Vùng đất phía Nam đèo Ngang đến Bắc đèo Hải Vân (tức Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế trước đây, viết tắt là Bình - Trị - Thiên) thuộc khu vực phía Bắc của vương quốc Champa từ cuối thế kỷ II (năm 192) đến đầu thế kỷ XIV (năm 1306). Sự tồn tại của Champa tại đây đã để lại nhiều di sản văn hóa quan trọng như thành lũy, đền - tháp, công trình khai thác nước, và bia ký. Trong số đó, thành lũy có vị trí quan trọng về lịch sử, văn hóa và kinh tế - du lịch.